

zhisto in po pravih mérach isdelujejo. K temu, kar umeten rokodelz naredi v dvéh urah, se mudí samouk vezhkrat zél dan in vender si pusti safushik po smujénim zhasu plazhati. Drugi so se uzhili rokodelstva pri takih, kteri ga sami niso snali; so bili per njih pogostama vezh zhasa bres dela, in so se sh-njimi sa úk na nar krajshi zhas, ki je mogozhe bilo, smenili. Komaj sna otrozháj shaganzo preshagati, in je she ne prav poublati, pa shé meni, de je misar ali tishlar, in de bi na svojo roko sazhel delati. — Tudi smeti in svérshki mestnih rokodelstev se po vaféh raspasejo. Leni delavzi, kterim ni bilo mar, de bi se bili rokodelstva prav isuzhili, in kteri niso imeli per nobenim mojstru ostánka, pridejo na deshelo; is perviga se dershé prehérno, pa hitro jim ferze vpade in takó pomnoshijo ozhitno shtevilo mojstrov Skás.

Vsi ti, posebno pa poslednji, ki is mest pridejo, se sami uvérijo, de je kmet saróbljen, de nizh ne sastópi, de je sa-nj hitro kaj prav storjeno, in de se da oslepáriti. O neumni, samásani rokodelzi, kako sami sebe slepite! Kmet ni vezh takó nevédén, kakor ga shtejete. Kdor je navajen, vsako kmetijsko delo ne le famo prav, temuzh tudi zhisto in ozhitno storiti, ko gre v mesto, vidi lepe, prav narejene in prijetne isdelke, poprašha sa njih kup, in v téj hipi se preprizha, de mora domá slabo narejene rezhi veliko drashej plazhávati. To ga ogréje, de sklene sa naprej si gorshi rokodelze pojiskati. Béhtri fantje po desheli, kteri se snashno dershijo, in ktere mika, tudi správno nositi se, s bifrim ozhesam vámle raslozhijo, kdo sna oblazhilo ali obuválo nar bolj prav narediti. Vsaka novo ismisljena prav in po lepih mérach narejena, ali bolj perprávna rezh, naj bo oródje, posóda, ali karsikoli bodi drusiga, mladim ljudém dopade; vezhkrat ne dajo né mirú ne pokoja, dokler starški tega v hifho ne perpravijo. Kjer se kóli na desheli umeten in poshten rokodelz vstávi, so ga ljudje veseli; frezhne se shtejejo, de so ga dobili. Tudi je sazbelo shtevilo tazih rokodelzov po vaféh zhesdalje mnoshiti se.

(Konez sledí.)

Martinzhki.

Vézh del na Krajskim ob vših Svetih ali vahtih navado imajo, de majhne pogazhize — préshize ali vahzhe imenovane — pekó in jih réveshem delé.

V Saplani je pa navadno martinzhke pêzhi in deliti. Imé imajo od s. Martina, kteriga v veliki zhasti domazha, kakor tudi blishne sošefke imajo. —

Povést je, de je pred nekólikimi létmi huda shivinska kuga bila, in takrat so si s. Martina v Saplani — sa Verhnishko planino — pomozhnika v tej sili isvolili, Saplani pa namenili, namest vahzhev martinzhke v dan pred s. Martinom deliti. — Vsaki kmet veliko martinzhkov od 60 do 100 spêzhe, in ga grosno veseli, zhe vse isdeli. — Letaf je pa nék kmet prav shalosten bil, ker ni mogel martinzhkov rasdeliti; — usrok je ta bil, ker je snég 2 pedi visok bil. Vprashan, sakaj de je shalosten; odgovori: „Star pregovor je: zhe se vši martinzhki isdelé, se je dobre létinje nadjati; — zhe pa ostanejo, se je prihodno léto lakote bati“.

In ker s. Martina blishne fare kakor pomozhnika sa svojo shivino sposnajo, — ga tudi na njegov spomin 11. dan listopada pozhafté. Pastirzhki in pasterize sgodaj tisti dan vstanejo, in zhe je lepo vrême, se she ob shtirih ali petih sjutraj njih glaf veselja po saplaninskikh hribih in dolinah rasglasuje; ker so veseli, de so frezno paſli, in bodo — zhe she niso — kmalo svojo paſho konzhali. V sahvalo tega tudi vsak pastirzhek svoj dar s. Martinu pernese.

Zh.

Poflavljenje.

Gospod Franz Kutnar — naš zhasitljivi rojak — dosdaj vikshi shólski zhuvaj, kórar in kapitulár v Salzburgu, so bili 23. listopada sa shkofa in firšta „Sht. Andraphke shkofije (Lavant) isvóleni.

Nekaj sa popivke.

Umen in prebrisan mosh, Pavl Merula, nam v raslagaju starih rimskih poſtav pripoveduje od budih kasin ali shtrating, ki so sadele sheno, ako je bila od svojiga mosha — ne kakor bi morebiti vi mislili, ob sakonski nesvestobi, temuzh — per kupizi vina salésena. Kaj bi terdoserzhni rimski poſlavodajavez she od tistih pivskih festriz rekел, od kterih shovez krajnski pevez Vodnik pishe:

Popivka ga zhivka,
Bod' slab, al možhan:
Pa svéta mu pèta,
Posrëba she kan.

Ref je ſizer, de je pijana shenska poſhaft, zhes ktero ſe ſama natura pritoshi, ali terda rimška poſtava ne govori od pijanosti, ampak od pijazhe ſploh, in to bi bilo pazh neumiljeno, bratza vino od ſestrize ljubesni kervavo lozhit.

J. D.

Sméf.

(Délovzi ſkoraj vši mislio,) de je shganje potrebna pijázha, ker zhloveku pri teshkim in ojstrim délu možh dáje in de je ſavoljo tega dobra in nedolshna pijazha. Pa nobena misel ne more bolj napzhna, nobena bolj neumna biti, kakor tá. Skushnja je vše tému nasprotno uzhila. Nizhe ne dela bolj ſtanovitno, bolj vesélo in bolj lahko, nizhe ne terpi lohje viharjev osórniga podnebja, hudiga vremena in premémbre létnih zhasov, kakor ravno tisti, ki zló nizh shganja ne pijó. Oh, kako hudo, teshko je povédati, de ſe je med námi na té ishlo, de mislimo, de ni mogozhe bres shganja teshkiga dela opraviti, teshav in hudiga vremena prestati! 168 bark je ſhlo v letu 1835 is mesta Nov Botford morske sôme lovit, bres de bi bila le ena kaj shgania ſabu vuela; mornarji ſo teshko, truda polno voshnjo veliko ſrézniſhi in bershejshi konzhali, kakor druge póta in kakor mornarji drusih bark, kteri ſhe dobrotnosti isderšanja niso sposnali. Zhe je mornarjem mogozhe, ſe shganih pijazh varovati, ali bi mi ſhe dvomili ali zviblali, de je to tudi nam mogozhe storiti? — Ne, gotovo ne!

Sdravilníki nekiga mesta na Nemškim ſo ſe preprižali, de je pijazha shganja ſploh ſhkodljiva in de ſe v navadnih okoljstavah ſhivljenja lahko bres njega prestane in de tudi sdravji ni ſhkodljivo, zhe ſe ga kdo ſe nagloma odvádi.

Snajdba vganjke Nr. 4. v poprejſhnim listu je:

„Shetine ſkós luknjo.

Shitni kup.	U Ljubljani		U Krajnu	
	29. listopada.	27. listopada.	fl.	kr.
1 mérnik Pfenize domazhe	1	26	1	28
1 " " banashke	1	30	1	27
1 " Turfhize . . .	1	4	1	6
1 " Sorfhize . . .	—	—	1	15
1 " Ershi . . .	—	57	1	6
1 " Jezhmena . . .	—	59	1	—
1 " Profa . . .	1	—	1	6
1 " Ajde . . .	1	12	1	20
1 " Ovfa . . .	—	37	—	38